

Tekst 1 Manipülatif Reklamcılık mı Yoksa Efsane mi?

(1) Oldukça tartışılan bir konu olan bilinçaltı mesajları reklamcılığın ve medyanın kapasitesini arttırmaktadır. Bilinçaltı mesajları, insanların davranışını kontrol ederken **onları** mesaj üretenin çıkarlarına hizmet edecek şekilde belirli davranışlara yönlendirmesi hakkında farklı görüşler doğurmuştur. Bu mesajlarla ilgili herhangi bir genel geçer tanımlama bulunmamaktadır; fakat bu kavramı basit bir şekilde açıklamaya çalışabiliriz. Temele baktığımızda, bilinçaltı mesajları bilinçaltımızı etkileyen işitsel ya da görsel algılar olarak anlaşılır. Dolayısıyla tüketici, beyninin gelecekteki davranışlarını şekillendirecek bilgilerle 'bombardımana uğradığının' farkında değildir.

(2) Başka bir deyişle, bilinçaltına farkında olmadan giren mesajlar, bilinçli farkındalığımızın nihai sınırının altında kalan sinyaller olarak nitelendirilir. Eğer bu mesajlar bilinçsiz olarak algılanıyorsa nasıl oluyor da bazı insanlar bunları fark edebiliyor? Bu, bir süper güç mü zihinlerinin işi mi, yoksa sadece efsaneler üretmek için bir yol mu? Bilinçaltı mesajları gerçek bir reklam stratejisi midir yoksa insanları manipüle etmenin bir yöntemi mi? Bu konu hakkında çatışan görüşler mevcut; yine de günlük yaşantımızda maruz kaldığımız her işitsel ya da görsel mesajı değerlendirmek oldukça ilgi çekici gözüküyor.

(3) Sosyal medya her yaş grubu için güçlü bir bilgi kaynağı olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle çocuklar ve gençler gibi vakitlerinin üçte birini internette takılarak geçiren hassas yaş grupları sosyal medyanın doğurduğu **3** öncelikli olarak maruz kalıyor. Bağımlılığın arttırılması şirketlerin ve diğer ilgili toplulukların, kendi hedef gruplarının bilinçaltılarını kolaylıkla etkileyebilecek mesajlar tasarımları için mükemmel bir zemin hazırlıyor.

(4) Birçok uluslararası (fakat limited olmayan) şirket için bilinçaltı reklamcılığı, marka görsellerini belirleme ve tüketicileri kendi çıkarlarına uygun şekilde yönleltebilme açısından oldukça güçlü bir silahtır. Apple, Pepsi, Coca-Cola, FedEx, KFC, Marlboro, Amazon ve bunlar gibi diğer pek çok şirket bilinçaltı reklamcılığına son derece bel bağlamış durumdadır. Bu, yasal ya da etik midir? Bilinçaltı reklamcılığına yönelik maddeleri olan bir yasal sistem olduğundan emin değilim, lakin belirli vakalarda bu mesajlar benzer durumlarla ilgilenen kanunlar dahilinde olabilir. Bu reklamların büyük bir kesiminin uygun olmayan gizli mesajlar ilettiğinin çoğu çalışmada ortaya çıkarıldığı doğrudur. Yine de önemli olan bu mesajların, yasal ve etik olsun olmasın tüm dünyada günlük olarak tüketilmesi ve milyonların ihtiyaç ve davranışlarını sürekli olarak şekillendirmesidir. Biz bu mesajlardan herhangi birini hiç fark ettik mi?

(5) Haydi bazı popüler reklamları ve bunların bilinçaltı mesajlarını inceleyelim:

Amazon

Logodaki sarı çizgi gülen bir yüze işaret eder ve otomatik olarak müşterisini daha mutlu etmeye yöneliktir. Ayrıca, bu çizgi 'a' harfinde başlayıp 'z' harfinde biter. Bu Amazon'un a'dan z'ye her şeyi sattığına yönelik gizli bir mesajdır.

Toblerone

Leziz çikolata Toblerone iyi tasarlanmış, bir o kadar da birden fazla gizli mesaj ileten bir logoya sahiptir. Logodaki dağa yakından baktığımızda dans eden bir ayıyı görmemiz mümkün. Ek olarak, markanın ismine baktığımızda da İsviçre'de bir şehrin ismini seçebiliyoruz – Bern şehrinin. Toblerone ilk olarak İsviçre'nin ayılar şehri Bern'de üretilmişti. Bu logo birtesadüf olabilir mi? Kesinlikle hayır!

Pepsi

Bununla birlikte, bilinçaltı reklamları her zaman hedefledikleri amacı iletemeyebilir. Pepsi'nin 'başarısız' komik (olmayan) bilinçaltı mesajı, "Yardım edin, oval fabrikada mahsur kaldım" bunların en başında gelir. Aslen tüketiciyi gülümsetmeyi amaçlayan bu mesajın tüketiciler tarafından algılanış şekli, tasarım ekibi için tamamıyla beklenmedik bir durumdu. Tüketiciler bunun tehlikede olan bir çalışan tarafından gönderilen çaresiz bir yardım çağrısı olduğunu düşündüler ve panik ortamı oluştu.

(6) Gizli mesajlar sadece tüketim ürünlerinde mi karşımıza çıkıyor? Tüm bu makale bilinçaltı mesajları üzerine mi? Kesinlikle hayır! İtiraf edecek çok daha fazla şey var. Gizli mesajlar her yerde (siyasal kampanyalarda, şarkılarda, çizgi filmlerde vs.) bulunabilir. Bazı durumlarda tüketicisinin bilinçaltısını olumlu yönde etkilemek adına iyi niyetle tasarlanmış olabilirler ama yine de uygun ve etik olmayan iletiler içeren bilinçaltı mesajı vakaları oldukça fazla. Ayrıca, çocuklar ya da gençler gibi hassas yaş gruplarını hedef alan belirgin bir şekilde istismarcı içeriğe sahip bilinçaltı mesajları tespit edilmiştir. Kanun yapıcılar açısından böylesine karmaşık bir zeminde istismarcı veya etik olmayan eylemlere karşı yasal işlemlerde bulunmak oldukça zorunlu bir görev. Yine de çocuklarının maruz kaldığı işitsel ve görsel bilgiler üzerinde ebeveyn kontrolü oluşturmak anlık ve 'ucuz' bir çözüm sunabilir. Sağlıklı bir kitle iletişim aracı seçimi için farkındalık kampanyaları ve iyi ebeveynlik medya topluluklarının uzun süreli çalışmasına yönelik ilk adım olabilir.

bron: marmaralife.com

Tekst 2 Kas Hafızası Nedir?

(1) Sporcu ve müzisyenlerin en yüksek performanslarını sergilerken izlerseniz, bir noktadan sonra artık düşünmeden, refleks gibi hareket etmeye başladıklarına tanık olabilirsiniz. Bir piyanisti ele alalım; aynı parçayı defalarca çaldığı için parmaklarını hangi tuşlar üzerinde gezdirmesi gerektiğini düşünmeden çalmaya devam edebilir. Benzer bir duruma olimpiyatlarda da tanık olabiliriz. Atletler neredeyse her gün yaptıkları antrenmanlarda artık vücutlarını nasıl hareket ettireceklerini, hangi kaslarını kullanacaklarını sorgulamaya ihtiyaç duymadan aynı hareketleri otomatikman tekrarlamaya başlarlar.

(2) Kas hafızası diye bir şeyin son derece gerçek olduğunu söylemek yerinde bir tespit olur. Hatta iki çeşit kas hafızası var. Bunların ilki, yöntemsel bellek denilen şey sayesinde ortaya çıkıyor. Beynimizin; nöronların birbirleriyle kurduğu iletişim ağlarıyla çalıştığını biliyoruz. Yeni öğrendiğimiz her bilgi kırıntısı için yeni nöral bağlantılar kuruluyor. Öğrendiğimiz şey, önceden bildiğimiz bilgilerle ilişkiliyse bu kez yeni veriyi önceki bağlantılarla bütünleşecek şekilde bağlıyoruz. Zamanla bazı bağlantılar daha az, bazıları da daha sık kullanılır hâle geliyor. Beyin, sık kullandığı bağlantıları güçlendirir ki o bilgiye ihtiyaç duyduğumuz anda onu hatırlayabilelim. Nadiren kullandıklarını da zayıflatır. Çok uzun bir zaman kullanılmayanlarıysa öyle zayıflatır ki hatırlayamayacak hâle geliriz. Bu, beynin yüksek performansla çalışabilmesi için geliştirdiği gayet pratik bir çözümdür. Yöntemsel bellek (kimi zaman işlemel bellek diye de adlandırılabilir) beyindeki nöral bağlantıların güçlendiği durumlarla ilişkili. Örneğin bisiklete binmeyi bir kere öğrenirseniz sonra bu yeni beceri defalarca tekrarlandığı için kaslar artık kendi başlarına, beyinden gelecek fazladan talimata ihtiyaç duymadan çalışmaya, aynı hareketleri otomatikman 8 başlar.

(3) Ayrıca bir de beyinden bağımsız bir kas hafızası mevcut. Belirli kasları bir süre boyunca egzersiz yaparak çalıştırdığınızda, egzersize çok uzun bir süre ara verseniz bile gelecekte aynı hareketleri tekrarladığınız anda kaslar bunu hatırlar ve deyim yerindeyse 'ne yapmaları gerektiğini' bilir. Bu, kas hücreleriyle ilgili bir durum. Çizgili kaslarda, yani istemli hareket ettirebildiğimiz iskelet kaslarımızda bir kas teli boyunca birden fazla çekirdek bulunur. Egzersiz, yeni çekirdek eklenmesini sağlar ve egzersizi bıraksak bile bunlar çok uzun bir süre boyunca kalır. Kaslarımız küçülüp güç kaybetse bile yıllarca orada duran bu çekirdekler sayesinde, egzersize tekrar başladığımız anda, o egzersizi hiç yapmamış birine oranla daha kısa sürede başarı kaydederiz. Çünkü kaslar geçmişte bu egzersiz esnasında ne kadar güçlendiklerini, tekrar aynı duruma gelmek için nasıl çalışmaları gerektiğini 'hatırlar'.

bron: onedio.com

Tekst 3 Lâle Devri'nin Tanığı

(1) Vanmour'un resimleriyle her karşılaşmamda, bu resimlerin sanatla belgeselin birbirine çok yaklaştığı bir yerde salınıp durduğunu hissediyorum. Bu yakınlaşmayı Vanmour'un İstanbul'un gündelik yaşamını konu edindiği resimleri üzerinde durarak açıklamaya çalışacağım.

(2) Auguste Boppe'un 1911'de basılan 'Boğaziçi Ressamları' kitabına kadar Vanmour hakkında bilinenler çok azdır; Boppe'un kitabıyla birlikte Vanmour'un hayatı bir muamma olmaktan çıkar. Flaman ressam, 9 Ocak 1671'de Valenciennes'te doğmuş, 1699'da İstanbul'a Fransız elçisi Charles de Ferriol'un maiyetinde gelmiştir. Vanmour'u diğer Boğaziçi ressamlarından ayıran, benim için ise özel kılan, ressamın İstanbul'dan 'şöyle bir geçmemesi'dir. Vanmour, 1699'da geldiği İstanbul'da ölümüne kadar yaşamayı tercih etmiştir. 1737'de ölen ressam için bu, hayatının neredeyse 40 yıllık bir dönemine tekabül eder. Üstelik maiyetinde geldiği Ferriol, 1711'de Fransa'ya dönmüştür. Ressamın İstanbul'daki yaşamı boyunca hem İstanbul'da yaşayan Avrupalılarla hem de yerli halkla iyi ilişkiler içinde olduğu bilinmektedir.

(3) Vanmour, Lâle Devri'nin en önemli ressamlarından biridir. İstanbul'a geldiği 1699 senesi Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılış sürecinde bir dönüm noktasıdır. 1683 Viyana bozgununun ardından Karlofça Anlaşması ile Osmanlı, Batı karşısındaki geri kalmışlığını kabul etmiş, uluslararası ilişkilere çok daha bağımlı hâle geldiği için diplomasi büyük önem kazanmış ve Batı ile ilişkiler güçlenmiştir. Ressam, İstanbul'a geldiği tarihte Fransa, Hollanda, İngiltere, Venedik ve Avusturya elçilikleri artık kurulmuş durumdadır. İşte böyle bir atmosferde İstanbul'a gelen Vanmour art arda beş Fransa elçisi tanımıştır. Ferriol'un maiyetinde olması dışında İsveç büyükelçisi Gustaf Celsing ve Hollanda büyükelçisi Cornelis Calkoen gibi başka elçilerden de sipariş almıştır. Vanmour'un tanıklığını eşsiz kılan, yaptığı resimlerle tarihe Lâle Devri'nin en önemli görsel belgelerini kazandırmış olmasıdır. Vanmour, çok sayıda elçi kabul törenleri, İstanbul görünüşleri, portreler, Patrona Halil isyanı gibi siyasi ve toplumsal olaylar ve gündelik yaşam sahnelerini resmetmiştir. Vanmour, resimlerini gerçekçi bir üslupla ele almış ve ayrıntılı çalışmıştır; dolayısıyla resimlerin belgesel niteliği çok yüksektir.

(4) Batı'dan gelmiş bir sanatçı olarak Osmanlı'daki çeşitli tarikatlar, özellikle de Mevlevi dervişleri ve semazenler Vanmour'un ilgisini çekmiştir. İstanbul'da çok uzun bir süre kalmış olması ve resimlerindeki gerçekçilik, Vanmour'un bu mekânları çok büyük ihtimalle ziyaret etmiş olduğunu düşündürür. Bunun en iyi örneklerinden biri, bugün hâlâ İstanbul'da varlığını sürdüren Galata Mevlevihanesi'nde geçen 'Dönen Dervişler' resmidir. Galata Mevlevihanesi'nde semazenleri konu edinen resimde kubbeli dairesel yapı ve dönen semazenler sanatçı tarafından aslına uygun olarak resmedilmiştir.

(5) Osmanlı Dönemi'nde semazenlerin ayinleri kamuya açıldı; izleyiciler arasında din, ırk ayrımı söz konusu değildi. Vanmour'un da bu ana tanık olduğu çok açıktır, bütün ayrıntılarıyla gerçeğe sadık kalınarak yapılmış resim, bugün hâlâ yaşayan bir mekânın neredeyse 300 yıllık bir belgesidir. Savaşlara, isyanlara, rejim değişikliklerine rağmen dönmeye devam eden semazenlerin ayinleri bugün de aynı mekânda devam etmektedir. En önemli fark, günümüzde artık biletle izlenebilen bu ayinlerin adeta turistlere yönelik performanslara dönüşmüş olmasıdır.

(6) Vanmour'un İstanbul'daki yaşamı konu edindiği resimleri İstanbul'un 13 yapısını da belgeler niteliktedir. Vanmour'un resmettiği üç ayrı düğün konulu resim, Rum, Ermeni ve Türk düğünleri arasındaki farkları göstermesiyle dikkat çekicidir. 'Ermeni Düğünü' resminde Boğaz'ın yanında yürüyen figürler görülmektedir: müzisyenler, kadın ve erkek grupları. Evliliği kutsayan rahibi ve mum taşıyıcılarını gelin ve damattan önce görürüz, bu numlar düğünden sonra gelin ve damat tarafından taşınacaktır. Damat, süslü başlığıyla, gelinse kırmızı elbisesi ve duvağıyla ayırt edilmektedir. Vanmour, "Boğaz'da Düğün" resminde tahtirevanın içindeki gelinin damadın evine götürülme anını resmetmiştir. Tahtirevanın tam önünde giden imamdan bunun bir Türk düğünü olduğu anlaşılmaktadır. 'Rum Düğünü' resmi ise, diğer düğün sahnelerinden farklı olarak dışarda değil evdedir. Kadınlar ev ortamında oldukları için peçesizdirler.

(7) "Hanımların Hünkâr İskeleyi'nde Boğaz Gezintisi" resminde varlıklı İstanbulluların sıcak yaz günlerinde ferahlamak için Boğaz'da yaptıkları gezintiler işlenmiştir. Yüzünü kayığa dönmüş siyahi harem ağası, kadınların haremde olduklarına işaret etmektedir. Osmanlı'da harem kadınlarının kamusal aktiviteleri Boğaz gezintilerinden ve pikniklerden ibarettir. Resimde bir kayığın içinde kıyıya yaklaşan iki erkek görülür, harem ağası kayıktakilerin karşısında adeta bir koruma edasıyla durmaktadır. Bu iki yabancı, erkeklere kapalı olan bir aktivitenin davetsiz misafirleridir. Tüm bu gerçekçi anlatım, Vanmour'un böyle bir sahneye denk gelmiş olma ihtimalini akla getirmektedir.

(8) Vanmour tüm bu resimlerde müslümanlar ile gayrimüslimlerin kıyafetleri arasındaki birtakım dekoratif detayları, kumaş ve aksesuar farklılıklarını göstermeye çok önem vermiş, bu nedenle ayrıntılara özen göstererek çalışmıştır. Resimleri, dönemin sosyal kodlarıyla, yasalarıyla, gelenek ve görenekleriyle örtüşmektedir.

bron:manifold.press

Tekst 4 Gurbetçi Freud ve "Das Unheimliche"

(1) Modern insanın kalabalıkta duyduğu yalnızlığı sorgulamak için iyi bir fırsat... 'Yabancılık hissi' daha önce hiç bu şekilde anlatılmamıştı. Sigmund Freud gurbette olma duygusunu, yabancılık, terk edilmişlik hissini anlatan 'Das Unheimliche' adlı denemesini 1919'da yayımlamış. İsminden itibaren derin düşüncelere sebep olabilecek bir çalışma. Zira, 'Unheimliche' 17, endişe verici bir yabancılık hissini anlatıyor.

(2) Bu hâl sadece insana mahsus: Kaynağında tehdit algısı olmayan, hayvanların bilmediği bir his. Belki dünyevi korku ile akrabalığı olan bir varoluş endişesi. Gurbete benzer bir yabancılık hissi, sanki davet edilmediğim bir evdeyim, kaçak bir yolcuyum bu dünyada. Freud'un İd (Alt bilinç), Ego (Benlik), Süperego (Üst Benlik) kavramları iç dünyamızdaki çatışmalara ışık tutabilir mi? Dünyada yaşarken insanın kendisini asla 'evinde' hissetmeyişi acaba modern bir hastalık mıdır? Teknolojinin gelişmesiyle baş gösteren bir gerginlik midir? Yoksa bu korku ve tatminsizlik hâli insanın doğasına özgü vasıfların habercisi, buz dağının görünen ucu mudur? Hem Sigmund Freud'u tanıyanların hem de yeni keşfedecek olanların keyifle okuyacağını ümit ediyoruz.

bron: derindusunce

Tekst 5 İlginç Yasaklar Ülkesi: Singapur

(1) Gökdelenlerin, dev bahçelerin, ilginç yasakların, kuralların ve zenginliğin ülkesi Singapur. Singapur, Sanskritçede 'arşlan şehri' anlamına geliyor. Ülkenin simgesi de arşlan başlı, balık gövdeli Merlion. Malay yarımadasının güneyinde yer alan Singapur dünyanın nadir şehir devletlerinden biri. 710 kilometrekare yüz ölçümüyle İstanbul'un sekizde biri kadar büyüklüğe sahip. 5 milyon nüfusu barındıran bu ülkedeki insanların çoğu Budist. Ülke, bir balıkçı şehriymiş ve İngiliz sömürgesiyken ilk önce endüstrinin, daha sonra finansın önemli merkezlerinden biri hâline gelmiş.

(2) Malezya'dan otobüsle girdiğim Singapur'da fark ettiğim ilk şey, uzun yıllar sömürsü altında kaldıkları İngilizlerin etkisi oluyor. Sokakları, binaları ve insanlarıyla Güney Asya ülkelerinin aksine bir Batı ülkesini andırıyor. Diğer ülkelerin caddelerini dolduran tapınaklarla çekik gözlü ve yerel kıyafetli insanları burada göremiyorum. Baktığım her yerde gözüme lüks çarpıyor. Lüks otomobiller, mağazalar, binalar, moda afişlerinden fırlamış insanlar. Sokaklarında yürürken yeşil gökdelenler dikkatimi çekiyor. Onlarca kat yüksekliğe kurulan bahçeler, yapay parklar, dikilen ağaçlar.

(3) Singapur, İngilizcede 'Fine City' ismiyle anılıyor. Fine, İngilizcede hem güzel hem de ceza anlamına geliyor. Birçok güzelliğine şahitlik edebileceğiniz ülkenin kurallarına uymazsanız 'fine' kelimesinin diğer anlamını 22 öğrenebilirsiniz. Çünkü burada kuralları bozan kişiye, kural ihlalinin nasıl sonuçlar doğuracağını direkt ve hissettirerek gösteriyorlar.

.....23.....

(4) "Parmakla ayı işaret etme, edersen kulakların düşer" diye uyarıyor Singapurlu anneler çocuklarını. Bu, Singapurluların hayatındaki birçok garip inanıştan yalnızca biri. Dinlerinin mistisizminden gelen birçok efsaneleri ve farklı inanışları var. Bunların çoğu günümüzde kaybolmuş olsa da yerlerini modernizmin daha ilginç yasaları almış. Örneğin bu ülkede yolun karşısına geçmek için doğru yerleri kullanmak zorundasınız. Rastgele bir boşluktan koşup karşıya geçmek isterseniz birkaç yüz doları gözden çıkarmanız gerekir. Yine belirli yerler dışında sigara içmek, toplu taşıma araçlarında bir şeyler yemek, taksi durdurmak, yabancıların ev satın alması, park yerinin olduğu bildirilemiyorsa araç satın almak ve kirli araçla trafiğe çıkmak yasak.

(5) Ülkenin en meşhur yasağıysa 'sakız'. Ülkede sakız çiğnemek ve satmak yasak. Yalnızca reçeteyle alabilirsiniz. Önce görsel kirlilikten dolayı olduğunu düşündüm ama değilmiş. Nedenini uzun süre araştırsam da tatmin edici bir cevap bulamadım; fakat metro kapılarının kapanmasını engellemesi, çevre kirliliği oluşturması, teknolojik araçlara zarar vermesi vs. gibi iddialar var. Bunların dışında başka yasaklar da mevcut: Asansöre işemek, yere tükürmek, tuvaleti kirli bırakmak.

(6) İnsanlar yüzlerce dolar ödemek yerine bu kurallara harfiyen uymayı tercih ediyor ve dahası bu ülkede kamçı cezası hâlâ geçerli. En ağır ceza ise uyuşturucu satıcılarına veriliyor. Ülkeye uyuşturucu sokmanın cezası idama kadar varabiliyor. Bu kurallar sistemini denetlemek içinse her yerde güvenlik kameraları bulunuyor. Bütün bunlar bana, tarihçi filozof Michel Foucault'nun 'gözetim toplumu' tezini hatırlatıyor. Her şeyin kayıt altına alındığı, kuralların ve yasakların geçerli olduğu bir dünya. Bu yasakların getirdiği güzellikler de var elbette: Tertemiz bir alan, düzenli yollar, birbirinin hakkına riayet eden insanlar.

Yasak meyve

(7) Singapur'un meşhur bir meyvesi var: Durian. Bu meyve o kadar çok seviliyor ki ona benzeyen bir tiyatro binası bile yapılmış; fakat durian, kötü kokusu nedeniyle toplu taşıma araçlarına sokulmuyor. Hatta AVM girişlerinde bile 'çantanızda durian var mı' diye kontrol ediliyor ve meyveye bildiğiniz bomba muamelesi yapılıyor.

(8) Gün boyu şehri gezdikten sonra kafamda bir Singapur şeması oluşmaya başlıyor. Zenginlikle yapay bir dünya kurulmuş burada. Thomas More'un Ütopya'sı, George Orwell'ın 1984'ü gibi her şey yapay, her şey kontrol altında. Şehirlerin ruhu olduğuna inanırım ama Singapur'un bir ruhu yok. Zenginlik bu şehre bir ruh satın almaya yetmemiş. Zenginliği ve düzeni cebzetse de Hindistan, Bangladeş gibi yerleri tercih ederim. Kirli sokaklarını, geleneklerini, eski evlerini, ilginç kokan yemeklerini ve insanlarını. Lüksün aksine yaşanmışlığı isterim, Doğu'nun kendine has o ruhunu, yaşanmışlık kokusunu.

bron: lacivertdergi

Tekst 6 Yaşadığımız Anı İskalamayalım!

(1) Geçmişte yaşamak, gelecek tasası ile aklımızı meşgul etmek, karşımıza çıkan insanları otomatik bir gözlemci edasıyla yargılamak bize yaşadığımız anı ıskalatır. Güzel bir manzara, doğanın sunduğu renk, koku ve tasarım zenginliği karşısında mutlu oluruz. Bakmayı sürdürdüğümüzde, salt bu güzelliği düşünüp, doya doya seyrediyorsak sorun yoktur. Karşımıza çıkan nimetten tam olarak yararlanıyoruz demektir.

(2) Oysa ki aynı anda, ertesi gün olacakları ya da geçen hafta yaşadıklarımızı düşünürsek, mutluluk kaybolur. Farkındalık da yok olur. Zihnimiz kendini esir almış düşünce ve duyguların girdabındadır. İnsanın yapısında var olan bir gerçektir; kişi bazen baktıklarını göremez, yalnızca zihin meşgalesine dalmıştır ki, o güzellik onun için sadece bir ayrıntıdır. Kimi zaman düşüncelerimizin, duygularımızın esiri oluruz. Zihnimizde dolanır durur ve bizi yönetir. Karşımızdaki güzelliklerin, içinde bulunduğumuz anın özelliklerini, yaşamımıza yapacağı olumlu katkıları anlayamaz, düşünemez ve yorumlayamayız. Bir nevi, 'uyur gezer' durumundayız.

(3) Bir 'Doğu felsefesi' olan ve 'psikoterapi' yöntemi şeklinde yaşamımıza giren 'farkındalık', içinde bulunduğumuz andaki deneyimin bilincinde olma ve onu kabul etme anlamına gelir. Farkındalık boyutundaki kişi, kendi duygularını, düşüncelerini 28. Dışarıdan biri gibi bakar onlara. Düşünce ve duygularını reddetmez, onları yargılamaz ve bastırmaya çalışmaz.

(4) Farkındalık dikkati yoğunlaştırmayı içeren bir yöntemdir. Bilinçli olarak dikkatin geliştirilmesi söz konusudur. Kavrama ve anlama yetisi; açık olmak, tarafsız kalmak, yargılamamak, kişi ve olayların üzerinde durmamak, olduğu gibi kabul etmek gibi alışkanlığı ile birleştğinde; dikkatin yoğunlaşmasıyla huzurlu bir farkındalık oluşur.

(5) Farkındalık hoş olmayan tecrübelerden rahatsız olmamayı sağlar. O anda olanlara karşı tepkisiz ya da en az tepkili olacağımız için, acı çekme, üzülme, dertlenme eğilimimiz önce azalır ve zaman içinde de sıfır düzeyine iner. Bu durum mutluluğumuza önemli bir katkıdır. Olumlu ya da olumsuz, geçmişi anlık zaman dilimleriyle ve tümüyle olduğu gibi kabullenmemizi sağlar. Tüm dikkati içinde bulunduğu ana yoğunlaştırmak yalnızca o anda yaşamak kişiye; enerji, anlayış, doğal bir hoşnutluk hâli, mutluluk ve huzur verir.

(6) Mutsuz insanlar, çoğunlukla, geçmişteki yaşananlardan pişmandırlar, üzgündürler ya da suçluluk hissederler. Kaygılı insanlar da gelecekte korkarlar. Genel olarak bizim de, yaşadığımız andan uzaklaştıkça, çektığımız acı artar. Zihinsel aktivitelere dikkatimizi harcadıkça günlük düşlere kapılırız. Hayaller kurar, günlük realiteden uzaklaşırız.

(7) 'Farkında' olan kişi ise acı veren zihinsel aktiviteyi durdurur, geçmişi olduğu gibi kabul eder, yargılamaksızın içinde bulunduğu ortam ve kişileri kabullenir. Bunun sonucunda, net ve azimli bir bilinç hâli, 'uyanık duruş' kazanılır. Farkındalık becerisinin en özel tanımlaması, dışımızda ve içimizde olanlara dair algılama düzeyimizi, gücümüzü peş peşe oluşan anlardan korumaktır.

bron: yilmazulusoy.com

Tekst 7 Çok Kültürlü Yaşam

- (1) İnsanoğlu bugünkü medeniyet düzeyine kolay yollardan, düzlükleri geçerek gelmemiştir. Önüne her zaman aşması gereken tepeler, çıkmaz sokaklar, gizemli dönemler çıkmıştır. Kısaca önce sorunları alt etmek gerekmiştir. Yaklaşık 70 bin yıl önce, 'dil kullanma becerisini', düşünce gücü ile birleştiren insanoğlu hem doğayı hem de kendini şekillendirme yetisine kavuşmuştur. İşte bu; düşünce ve iletişim kültürünün de başlangıcıdır. İnsanı eşsiz kılan özelliklerinden biri de kültür taşıyıcısı olmasıdır.
- (2) Bir milletin maddi ve manevi değerleri, tüm sanat faaliyetleri, örf ve adetleri, inançları, kuşaktan kuşağa aktardığı ürünlerin bütünü ve kendi özelliklerinin toplamı kültürdür; yaşam tarzıdır, bilgileri, ahlaki yasaları, eğitim ve alışkanlıklarıdır.
- (3) Kültürün gücü gündelik yaşamımızın yapısında geçici ve kalıcı ilişkilerimize net olarak yansır. İnsanın yaşamında çalışma süresi, eğitim aşamaları, bir sonraki güne hazırlık planları, bu ara zamandaki ilişkileri ve yaşanan olaylarda kültürün doğrudan yansımaları görülür. Müzik dinlerken, eğlenirken, dinlenirken, yoldayken, alışveriş yaparken bizi çevreleyen ortamı, davranış tarzımızı, kullandığımız dili kültürümüz yönlendirir.
- (4) Kültür görecelidir, birikimdir, tarihtir, insan eseridir ve statik değildir. Kültür, insanın doğada hazır bulamadığı ama doğaya kattığı her şeydir. Ayrıca, kendi evinin rahat ortamını sağlayacak bir dünyadır.
- (5) Kültür kişisel davranışları yönlendirir, topluma kimlik kazandırır. Toplumun dayanışma ve birlik duygusunu derinleştirir, zenginleştirir. Kültürümüzdeki paylaşma, misafirperverlik, arkadaşlık, akrabalık kavramları ve çocuklara, yaşlılara gösterilen sevecen tutum aynı güzellikte devam ettirilmelidir.
- (6) İki binli yıllara varana dek kültür, çizdiğim bu yelpaze içinde yer aldı. Eskiden de değişik kültürler vardı ancak insanlar daha hoşgörülü, daha sevecen ve anlayışlıydı. Şimdilerde dünya küçülmüş ama tek tek insanların dünyaları büyümüştür. O kadar çok olanak, tercih edilecek yaşam tarzı, gidilecek yollar ve amaçlar var ki, insan seçenekler ile nasıl başa çıkacağını, hangi normları ve ölçüyü kullanacağını maalesef bilememekte, üstesinden gelmekte zorlanmaktadır.
- (7) Günümüz dünyasında her türlü kültür, din, inanç, dil, sosyal yapı iç içe geçmiş konumdadır. Birini diğerinden ayrı tutmak olanaksızdır. Küreselleşen dünyamızda tek kültürlü, içe kapanık toplumlar kendilerini yenileyemediklerinden, varlıklarını korumaktan acizdirler. Er ya da geç ileri ve gelişmiş kültürlerin etkisi altına girerler, onların içinde küçülerek, değer kaybederek yok olurlar. **33**, toplumların tek kültürlü kalmaları bundan böyle mümkün değildir. Kültürün gelişmesinde, medeniyetin ilerlemesinde en önemli etken iletişimdir. Artık dünyamız tüm insanlığın ortak kültür değerlerini 'bir potada eriterek' oluşturma aşamasındadır.
- (8) Çok kültürlülük kapsamında; 'uygarlık' dediğimiz evrensel kültür, ulusal kültür, bölgesel kültür ya da yerel kültür ana başlıklardır. Çok kültürlülük kültürel göreceliğe neden olur. Bu anlayışa göre, her grubun yaşam tarzı bir kültürdür ve her biri kültür olarak eşit değerdedir. 'Dünya tüm insanlığındır' görüşü yaygınlaşmaktadır. Gerçekten de ulaşım araçlarının, teknolojinin inanılmaz ilerleyişi, 'göç' dalgalarının yaygınlaşması, medyanın etkisi dünyayı küçük bir kasabaya döndürmüştür.

bron: yilmazulusoy.com

Tekst 8 Dinlenmeyen Tanıklar

(1) Gidenler, uğurlayanlar, karşılayanlar; bir daha hiç dönmeyecek olanlar, bekleyenler ve gelmeyecek olanları beklemeye devam edenler... Bazen bir şarkıda, bir filmde; belki 'İstasyon İnsanları'nda belki de 'Son İstasyon'da ama en nihayetinde buluşmalarda... Bugüne dek pek çok dönüm noktasının kesiştiği tren istasyonları, günümüzün rutin buluşma noktaları hâline gelen Taksim veya Haliç metro duraklarından çok daha yoğun bir anlam taşıyordu, şehrin kömür kokan zamanlarında. Sonra raylar okşanıyordu; gümbürtüyle de olsa. İşte o raylar, şimdilerde öksüz kaldılar. Kim bilir, belki de bundandır anlatacak çok şeylerinin oluşu...

(2) Yeşilçam filmlerinin olmazsa olmazlarından Haydarpaşa Tren Garı. Hayata ilk kez başkaldıranlar burada haykırdı göğe: "Seni yeneceğim İstanbul!" Kimi âşıklar kavuştu, kimi sevdalar hiç bitmedi ama Haydarpaşa hep oradaydı. Gelenleri karşıladı, gidenleri uğurladı; belki gözyaşlarını silemedi ama umut verdi, başına bastı yolu kendinden geçenleri. 1908 yılında İstanbul – Bağdat Demiryolu hattının başlangıç istasyonu olarak açtı kollarını ve tarih boyunca İstanbul'un en önemli simgelerinden biri oldu Haydarpaşa. Almanlar tarafından yapılan gar, I. Dünya Savaşı'nda cephanelik olarak kullanıldı. Ne var ki hayat bir türlü güldürmedi yüzünü. Önce bir sabotaj sonucu alevler içinde kaldı, sonra 1979'da yaşanan bir deniz kazasında yara aldı. Tam yaralarını sarmıştı ki, 2010 yılının Kasım ayında bir kez daha alevlerle boğuştu. Bu kez ağır yaralanan Haydarpaşa Garı, 2012'de son trenini uğurladı. Şimdilerde dönüşüm sürecinde olan ve atlattığı bunca badireye rağmen sırtını çevirmeyen tarihi tren istasyonu, ev sahipliği yaptığı çeşitli sergi ve festivallerle bizleri kucaklamaya devam ediyor.

İstanbul'dan Avrupa'ya açılan kapı: Sirkeci Garı

(3) İstanbul'u Avrupa demiryollarına bağlayan Sirkeci Garı, 1890 yılından bu yana sürdürüyor tanıklığını. Oryantalist mimarisiyle çoğumuzu kendine hayran bırakan tren istasyonu, Alman Mimar August Jachmund tarafından tasarlandı. Aynı zamanda Avrupa'ya açılan bir kapı olarak nitelendirilen Sirkeci Garı, ünlü Şark Ekspresi'ni ağırladı yıllarca. Duvarlarına sinen buruk hisler de Almanya'ya gurbetçi işçileri taşıyan ilk vagonlardan kalma. 2005 yılından beri ev sahipliği yaptığı İstanbul'un ilk ve tek Demiryolu Müzesi'yle yaşamın bir yolculuktan ibaret olduğunu fısıldayan tarihi tren istasyonu, günümüzde tüm demiryolu yolcularının anılarına sahip çıkmaya çalışıyor.

Dalaman'da bir garip istasyon

(4) Bunca hazin hikâyeye karşın, yüzleri güldüren bir istasyon var Dalaman'da. Dalaman'dan başka hiçbir yere uzanmayan, kimsenin kimseyi beklemediği, kimsenin kimseyi uğurlamadığı bir istasyon burası. Asıl hikâyeye ise Osmanlı döneminde Mısır Valisi Abbas Hilmi Paşa'nın Dalaman – Sarsala Koyu'na gelmesiyle başlıyor. Ava merakı olan Mısır Valisi, av hayvanlarının yaşadığı ovayı gözüne kestirince Sarsala Koyu'na bir iskele ile depo, hâliyle de Dalaman'a kadar da bir yol yaptırıyor. İlerleyen yıllarda Paşa, Dalaman'a bir av köşkü, valisi olduğu Mısır'ın İskenderiye şehrine de bir tren istasyonu yaptırmak isteyince projeyi Fransızlara emanet etmeye karar veriyor. Gelin görün ki Fransızlar, projeleri karıştırıp istasyon binasının malzemelerini Dalaman'a, av köşkününkileri de Mısır'a gönderince tren yolu dahi olmayan Dalaman'ın nur topu gibi bir tren istasyonu oluyor. Neyse ki Fransızların mimarideki başarısı bu sevimli hatalarını örtüyor ve Paşa, binayı çok beğendiğinden yıktırmamaya karar veriyor. 1958 yılına kadar Jandarma Karakolu olarak kullanılan Dalaman Tren İstasyonu, daha sonra Devlet Üretim Çiftliği'ne verilerek bölgenin tarım çalışmalarına katkı sağlıyor. Şimdilerde Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) hizmet binası olarak kullanılan istasyon, sevimli hikâyesiyle yüzlere bir küçük tebessüm bırakıyor.

Duyarlılığın son seferi

(5) Yeni nesil trenler, bizi gideceğimiz yere hızla ulaştırırken medeniyetten de hızla uzaklaştırıyor fark etmeden. Bir şeyleri kaçırma endişesiyle beklemeye tahammül edemeyen, vagon kapıları birer birer üstlerine kapanan insanlarla dolup taşıyor istasyonlar. Tüm bunlara rağmen Japonya'nın en kuzeyinden gelen bir tren, rüzgârıyla ısıtıyor içimizi. Ülkenin Hokkaido Adası'nda bulunan Kami-Şirataki tren istasyonunda birbirine hâl hatır soranlar, yakın geçmişte epey azalıyor. Zamanla bu iki istasyonluk hattı kullanan vefalı tek bir dost kalıyor; o da liseli bir genç oluyor. Vefalı dostu fark eden Japon Demiryolları ise hat zarar etmesine rağmen genç kız için seferlerine devam ediyor. Mezun olana dek sefer saatlerini yolcusunun okul saatlerine göre sürdüren istasyon, gösterdiği bu olağanüstü duyarlılıkla evrene kocaman bir ders veriyor. İşte, dünyanın neresinde olursa olsun, raylarında biriktirdiği yaşanmışlıklarla varlığımıza dair bir güncedir tren istasyonları. İçinde taşınanlar, mutlaka bir iz bırakmışlardır soluklarından ve bundandır tuğla yığını olmaya direnmeleri. Öyleyse sahip çıkalım anılarımıza, bir daha yollarından geçmesek de nereden geldiğimizi bilelim diye...

bron:marmaralife.com

Tekst 9 Önemli Olan Yolda Olmak

(1) Chiang Mai; Tayland'ın kuzeyinde yer alan bu kente doğru, Bangkok'tan yaptığım tren yolculuğu benim için sanki düştün başka bir şey değildi. Yolda olmak ve yolculuk, artık gittikçe tuhaflaşan bir hâl almıştı benim için. 638 gündür dünyanın öte ucunda süren yolculuğumun, ortalarından bu yana, gittikçe güçlendiğini hissettiğim bir ruh hâli sarmalamıştı beni. Amacın varmak değil de 'yolda olmak' olduğu, amaçsızca çıkılan bir yolculuğun kendisini anlamlandıran bir ruh hâli içerisindeydim.

(2) Ön yargıları bir kenara bırakıp hayatı olduğu gibi yaşamayı, tanışılan yeni insanlar, yeni deneyimler ile yaşamının farkındalığına varmayı en güzel yolda öğreniyordum. Ötekinin ne kadar farklı olduğunu keşfetmek; farklılık beklerken de aslında ne kadar da benzer olduğumuzu görmek ve öğrenmekti yolda olmak. Aynı gözlerle yüzlerce farklı ülkeyi dolaşmak değildi yaptığım; yaşamı, insanları, kültürleri ve doğayı yüzlerce değişik gözle görmektir artık bu.

(3) Geride bıraktığım yol kütüphanem; gidilecek, bilinmez yeni yollar da yeni kitaplarımdı. Saptığım her yeni yol yeni bir hayatı, yeni bir yaşamı keşfetmek gibiydi; yeni bir dost edinmek veya yeni bir aşka umarsızca dalmak gibi. Bu ruh hâliyle kendimi nasıl yalnız hissedebilirim ki! O yüzden yolda olmak yalnızlık değil benim için, sadece bir tek başlılık durumu.

(4) İnsanın kendisini en özgür hissettiği an nedir? Bence bunun cevabı 'yolda olmak'. Özgürlüğün en yalın şeklini iliklerime kadar yolda hissediyorum. Bu tren penceresinin kenarında oturmuş, bir film şeridi gibi gözümün önünden akan olağanüstü doğaya şahitlik etmek; özlem ve hasretlerini birlikte taşıyan yolcuların arasına karışıp onların yaşamlarına şahit olmak... tek başına dalıp gitmek, kendimle baş başa kalmak, kendime ve yalnızlığıma yürümek; özgür olmanın kendisi. Bu yüzden ki trenle yolculuk, sanki bir başka yaşamı keşfetmek benim için, bir başka evreni.

(5) Klimanın olmadığı, kir, toz ve is içerisinde 40 derece sıcaklıkta, camı olmayan pencereden suratıma çarpan böceklerle geçen 17 saatlik ikinci sınıf bir tren yolculuğu bana bunları düşündürüyordu. Dudaklarımın kenarında ince bir tebessüm ve sonsuz huzura dalmış bir ruh hâliyle akıp gidiyordum zamanın içerisinde. Bu tarz bir yolculuk, normal (!) bir insana acınacak gibi geliyor olmalı. Ancak benim gibi hayatını yollarda geçiren biri işte böylesine yolculuklarda, mutluluktan kendinden geçmiş bir ruh hâliyle hayatının en unutulmaz anlarından birini o an yaşayabiliyor.

(6) Kendi hayatları hakkındaki kararları hep başkalarına bıraktığının farkında olmayan, kendisini kuşatan kalabalıkların arasında kökten bir yalnızlık içerisindeki (a)normal yaşantısını sürdürmeye çalışan insan, sanki bir yaşam oyunu içerisinde. Sahici olmayan bu yaşamda, kendisine yabancılaşması ve yalnızlaşması bundan değil mi zaten? Bazıları bu acınacak rutinlerine o kadar umutsuzca bağlanmışlar ki, onu sürdürmek için savaşmayı bile göze alıyorlar. Bu rutin yaşantıyı kökünden değiştirecek her eylem onu incitebiliyor. İşte bu yüzden bu acınası rutin yaşantılarına aykırı, farklı bir yaşama sahip insanlara saldırgan davranabiliyorlar. Seçimlerinin sorumluluğunu alma cesaretinde olanlar, hayatlarını değiştirecek kararları alıp sonuçlarını mutlak bir inançla göğüsleyenler özgürleşebiliyor. İşte yolda olmak bu özgürleşmenin sağlandığı en iyi okul.

(7) Kendime olan sorumluluğumu en iyi şekilde yerine getirdiğimi düşündüğüm, özgürce ve akışta kalarak yaşadığım böylesi yolda olduğum anlar; soluk aldığım, mutlak özgürlük hissini tüm hücrelerimde en iyi hissettiğim zamanlarım. Bir zaman tünelineymiş gibi süren bu yolculuğumda, geçmiş anlamını yitirmiş, duyduğum tüm 45 hisleri kırılmalara uğramış, geçmişime yabancılaşmıştım.

(8) Bu ruh hâli içerisinde tren penceresinde akıp giden olağanüstü manzarayı izlerken, gözlerimi yanımdaki koltukta oturan yaşlı adamın sesiyle ona çevirdim. Yüzünde samimi gülümsemesiyle bana bakan 70 yaşlarında, yırtık elbiseli yaşlı adamla konuşuyordum; ne anlattığını anlamasam ne dediğimi anlamasa da. Dilini bilmediğim-dilimi bilmeyen, dişleri dökülmüş yaşlı adamla uzak bir coğrafyadaki bu düşsellik, yolculuğumun en gerçek hâliydi. Zaman zaman düş ile gerçekliğin birbirine karıştığı bu duygu atmosferinde, melankolik bir ruh hâliyle, yepyeni bir yolculuğun eşiğindeyim. Yolda olmak duygusuna olan bu yadsınamaz yakınlığının yarattığı sanrı tüm bedenimi sararken; yağmur sonrası güneşin altında inanılmaz büyüklükte bir zümrüt gibi parıldayan orman manzarasına sahip trenimin penceresi gerçekliğimdi. Yoksa düş müydü?

bron: yoldaolmak.com

Tekst 10 Dört Yazarla İstanbul'u Okumak

"Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim, gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer!
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile ömre değer."

Yahya Kemal Beyatlı

Mütevazı davranmaya hiç gerek yok. Şüphesiz ki dünyanın en güzel şehirlerinden biridir, İstanbul. Bu güzellik hakkında romanlar, hikayeler ve şiirler yazılmıştır. Nice yazar ve şairimiz bu büyüleyici şehre olan aşklarını, hayranlıklarını birer birer dökmüştür satırlarına. İşte büyük üstatların kaleminden eski İstanbul!

(1) Sait Faik Abasıyanık (1906 – 1954), Dolapdere

"İstanbul'un semt adları yok mu; bayılıyorum onlara! Ne güzelleri vardır. Yalan da olsa, yanlış da olsa, bu semt adlarından insanın muhayyalesine bir şeyler üşüşür. Başka yönlerden gelmiş anılar kaynaşır içimizde. Bir filmdir başlar dönmeye beynimizin karanlığında. Dolapdere'de bostanları sulayan dolabı gözümüzü kapamadan da görüyoruz: Sıra sıra bostanların kuyuları, kocaman kovalar, gözlerine mendil bağlanmış bir emektar beygir, bir gıcırta. Sonra kovaların deliklerinden durmadan düşen su, zincir şıkırtıları, dolap beygirinin adaleleri, tahtadan olukların arklara gönderdiği sularda ışık ve güneş oyunları, atın duraklayışı, hızlanışı, bahçıvanın hooo sesi. Bu semtlere Beyoğlu'nun ta garaja kadar her sokağından inebilirsiniz. Ben en şairanesini seçtim: Elmadağı'ndan indim."

(2) Ahmet Hamdi Tanpınar (1902 – 1962), Beş Şehir

"İstanbul, büyük mimari eserlerin olduğu kadar küçük köşelerin, sürpriz peyzajların da şehridir. Hatta iç İstanbul'u onlarda aramalıdır. Büyük eserler ona uzaktan görülen yüzünü verirler; ikinciler ise onu çizgi çizgi işleyerek portrenin içini dolduran, büyük tecridin kurduğu çerçeveyi bin türlü psikolojik hâl ile, yaşanmış hayat izleriyle tamamlayan eserlerdir. Şüphesiz bunlarda da asıl öz yine mimarlığıdır. Fakat bu mimarlık Bayezit, Süleymaniye, Ayasofya, Sultan Ahmet, Sultan Selim yahut Yeni Cami gibi etrafındaki her şeye kendi nizamını kabul ettiren ve herkes tarafından bilinen bir saltanat değildi: Bunlar şehrin mahremiyetinde adeta eriyip ona karışmış hissini veren küçük camiler, medreseler, büyüklerin yanında en mütevazı nisbetlerine indirilmiş çeşmelerdir ve zaten kendileriyle değil içlerine girdikleri terkiplerle güzeldirler. Birdenbire, hiç beklemediğimiz bir yerde mermer bir çeşme aynası veya kapı çerçevesi, iyi yontulmuş taştan beyaz bir duvar size gülümser. İlk bakışta tanzimi büyük bir gayrete muhtaç olmayan bir tiyatro veya opera dekoruna benzeteceğiniz bu köşe, biraz derinleştirilse, şehrin tarihinden bir parçadır."

(3) Abdülhak Şinasi Hisar (1887 – 1963), Çamlıca'daki Eniştemiz

"O zamanlar Beyoğlu geceleri Tünel'den Hâlep Çarşısı'na kadar canlı ve eğlenceliydi. Elektrik yok, hava gazı vardı. Barlar, sinemalar yok, lokantalar ve çalgılı gazinolar vardı. Otomobiller yok, ucuz faytonlar, kupalar vardı. Elhamra Sineması'nın yerinde, üst katta, şimdi kırmızı Saint-Antoine Kilisesi'nin olduğu yerde, Konkordia Tiyatrosu vardı. Halep Çarşısı'ndan itibaren Taksim'e kadar nisbeten daha tenha ve karanlık bir mıntıka başlar ve ortasında büyük ağacı, bunun yanındaki Hamidiye Çeşmesi'yle küçücük Taksim Meydanı geçildikten sonra, seyrek ve hafif ışıkların yarı gösterdiği babayani ve karanlıkça bir yol Şişli'ye kadar uzardı."

(4) Füzûzan (1932 –), Sokaklarından Gemilerin Geçtiği Kent

"Yaşını doğru dürüst bilmeyen, polise ilk kez yakalanan Bünyamin Doksan araba sapağa girmeden önce ardına dönüp baktı. Her yanı allı pullu bayraklarla bezenmiş bir geminin sokağa yanaştığını gördü. "Ne İstanbul bura, hey anam!" dedi gülümseyerek. "Sokağından gemiler geçer, balıkları toprağa oturmuş, uğultusu dinmez. Güzel ki güzel bir masal." Bünyamin bunları düşünür düşünmez gözleri yandı. Sirkeci'nin denizden bir sokak olduğunu öğrenmek onu yeniden ağlatacaktı. Yanına oturan Cansu'ya baktı. Adını kimin akıl edip koyduğunu bile düşünmeyen Cansu, polislerce bir kış gecesi bulunmuştu. Fırınlardan herkesin sıcak ekmekleri bağırklarına basarak "Tanrı ne veriyse." deyip evlerine sığındıkları, eski bir kuşkuyu dile getirdikleri "Bu kar on gün daha sürerse ne olur bilmem." dedikleri günlerde... Oysa karın en geç beş altı gün sonra eriyiverdiği İstanbul İodoslarını unutturuveren kışlardandı."

bron: filoji.com